

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 8 stycznia 2025 r.

Poz. 216

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NP-III.4131.1.417.2024.7

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 27 grudnia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

orzekam

nieważność pkt 6 oraz pkt 7 w zakresie zwrotu „oraz mogą podlegać utylizacji przez uprawnione podmioty, na koszt ich właściciela lub użytkownika” załącznika nr 1 i nr 2 do uchwały nr VII/75/24 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie przyjęcia Regulaminów korzystania z poczekalni dworców kolejowych w Złotnikach oraz w Gołęczewie - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 28 listopada 2024 r. Rada Gminy Suchy Las podjęła uchwałę nr VII/75/24 w sprawie przyjęcia Regulaminów korzystania z poczekalni dworców kolejowych w Złotnikach oraz w Gołęczewie, dalej jako „uchwała”.

Uchwałę podjęto na podstawie „art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 4 grudnia 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowi art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.), dalej jako „u.s.g.”, zgodnie z którym: „Na podstawie niniejszej ustawy organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie: (...) zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej”. Upoważnienie zawarte w tym przepisie sformułowane jest w sposób ogólny. Tym samym rada gminy została wyposażona w dużą swobodę co do regulacji wskazanej kwestii, jednakże nie daje to organowi stanowiącemu gminy pełnej dowolności.

W orzecznictwie sądowoadministracyjnym przyjmuje się, że użyte w art. 40 ust. 2 pkt 4 u.s.g. pojęcie „zasady i tryb korzystania” zawiera w sobie kompetencję organu stanowiącego gminy do formułowania w stosunku do terenów i urządzeń użyteczności publicznej norm i zasad prawidłowego postępowania, ustalania obowiązujących reguł zachowania się, określenia ustalonego porządku zachowania się. W konsekwencji oznacza to uprawnienie rady gminy do wprowadzenia reguł dotyczących obowiązującego sposobu zachowania się podmiotów, które przebywają na terenach lub w obiektach, o jakich mowa w art. 40 ust. 2 pkt 4 u.s.g. (por. wyrok WSA w Gorzowie Wlkp. z 22 sierpnia 2019 r., II SA/Go 405/19, CBOSA). Sformułowanie „zasady i tryb korzystania” mieści w sobie także kompetencję do ustalania norm i zasad postępowania gwarantujących właściwą eksploatację obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Istota regulaminu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej obejmuje również tworzenie warunków do niezakłócanej i bezpiecznej realizacji prawa do korzystania z obiektów

użyteczności publicznej (por. wyrok WSA w Poznaniu z 21 października 2021 r., III SA/Po 360/20, CBOSA).

W pkt 6 załącznika nr 1 i nr 2 do uchwały Rada Gminy Suchy Las postanowiła: „Operator nie ponosi odpowiedzialności za bagaż i inne przedmioty pozostawione bez opieki na terenie poczekalni”.

W ocenie organu nadzoru, kształtowanie zasad odpowiedzialności osób korzystających z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (w przypadku ocenianej uchwały - poczekalni dworca kolejowego), nie stanowi materii przekazanej do uregulowania w zakresie dotyczącym zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej i tym samym przekracza delegację ustawową z art. 40 ust. 2 pkt 4 u.s.g.

Kwestionowane zapisy regulaminów korzystania z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej Gminy Suchy Las nawiązują do problematyki odpowiedzialności karnej i odpowiedzialności cywilnej, w tym odpowiedzialności odszkodowawczej, której podstawy określone są w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 ze zm.). Kwestie odpowiedzialności odszkodowawczej w każdym przypadku wyrządzenia szkody są natomiast ostatecznie oceniane przez sądy powszechne w ramach kompetencji tych sądów, zarówno z punktu widzenia podmiotowego (kto ponosi odpowiedzialność), jak i w aspekcie przedmiotowym (na jakich zasadach i w jakiej wysokości). Problematyka odpowiedzialności prawnej właścicieli obiektów użyteczności publicznej lub podmiotów z nich korzystających za wypadki i szkody na osobach i mieniu wynikłe podczas korzystania z tych obiektów nie jest więc kwestią, która może być odmiennie uregulowana w odniesieniu do gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, czy też z uwagi na specyfikę uwarunkowań lokalnych na obszarze danej jednostki samorządowej (por. wyrok WSA w Poznaniu z 4 sierpnia 2020 r., III SA/Po 324/20, CBOSA).

W ocenie organu nadzoru uchwalone przez Radę Gminy Suchy Las przepisy zawarte w pkt 6 załącznika nr 1 i nr 2 do uchwały zostały podjęte z istotnym naruszeniem art. 40 ust. 2 pkt 4 u.s.g.

Ponadto odnosząc się do pkt 7 załącznika nr 1 i nr 2 do uchwały: „Pozostawiony bez opieki bagaż lub inne przedmioty, mogące prowadzić do zakłócenia funkcjonowania poczekalni, zostaną usunięte oraz mogą podlegać utylizacji przez uprawnione podmioty, na koszt ich właściciela lub użytkownika”, należy podkreślić, że postanowienie o możliwości ich zutylizowania na koszt właściciela lub użytkownika należy potraktować także jako podjęte z przekroczeniem upoważnienia ustawowego wyrażonego w art. 40 ust. 2 pkt 4 u.s.g. Rada na podstawie normy kompetencyjnej zawartej w tym przepisie zobowiązana była do uregulowania zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Użyte w ww. artykule pojęcie „zasady i tryb korzystania” zawiera w sobie kompetencję organu stanowiącego gminy do formułowania w stosunku do terenów i urządzeń użyteczności publicznej norm i zasad prawidłowego postępowania. Kwestionowanego postanowienia nie można zaliczyć zatem do żadnej z norm prawidłowego postępowania – do zasad bądź trybu korzystania z poczekalni dworca kolejowego w Złotnikach oraz w Gołęczewie. Ponadto, kwestia postępowania z rzeczami znalezionymi została szczegółowo uregulowana w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rzeczach znalezionych (Dz. U. z 2023 r. poz. 501), która określa: obowiązki i prawa znalazcy oraz przechowującego; postępowanie w sprawach odbierania zawiadomień o znalezieniu rzeczy, przyjmowania i przechowania rzeczy znalezionych oraz poszukiwania osób uprawnionych do ich odbioru; postępowanie z rzeczami o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej (art. 1 ustawy o rzeczach znalezionych). Z treści tej ustawy wynika, że kto znalazł rzecz w budynku publicznym, innym budynku lub pomieszczeniu otwartym dla publiczności albo środka transportu publicznego, oddaje rzecz zarządcy budynku, pomieszczenia albo środka transportu publicznego (właściwy zarządca), który po upływie 3 dni od dnia otrzymania rzeczy przekazuje ją właściwemu staroście, chyba że w tym terminie zgłosi się osoba uprawniona do odbioru rzeczy (art. 7 ust. 1 ustawy o rzeczach znalezionych).

Niedopuszczalne zatem jest działanie organu stanowiącego gminy, polegające na wykraczaniu poza zakres przekazanego upoważnienia oraz powtarzaniu bądź – jak w niniejszej sprawie – modyfikacji wiążących go norm o charakterze powszechnie obowiązującym

W świetle powyższego, konieczne jest stwierdzenie nieważności pkt 6 i pkt 7 w zakresie zwrotu: „oraz mogą podlegać utylizacji przez uprawnione podmioty, na koszt ich właściciela lub użytkownika” załącznika nr 1 i nr 2 do uchwały.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Suchy Las

Wójt Gminy Suchy Las